

امت‌هایی که اهل بهشت هستند:

در حقیقت کسانی که (به دین اسلام) ایمان آورده‌اند و کسانی که (در زمان حضرت موسی علیه السلام) یهودی بودند و نیز کسانی که (در عصر حضرت عیسی علیه السلام) مسیحی بودند و همچنین پیروان نوح (یا حضرت ابراهیم علیه السلام در آن زمان) اگر (واقعاً و قلباً) به خداوند و روز قیامت ایمان داشتند و کارهای شایسته انجام داده‌اند (در واقع به وظیفه و تکلیف خودشان عمل کرده‌اند و حتماً) برای آنها پاداش الهی (در جهان آخرت) خواهد بود و (در روز قیامت) هیچ‌گونه ترس و اندوهی (از عملکردشان) نخواهند داشت (اما کسانی که در ظاهر به اسلام ایمان آورده و قلباً و عملاً مسلمان نباشند یا کسانی که بعد از ظهور پیامبر اسلام، دین یهود و نصاری را انتخاب نمایند در واقع به خداوند ایمان ندارند بلکه خدا و دستوراتش را انکار می‌کنند زیرا خداوند به همه یهودیان و مسیحیان و سایر اهل کتاب دستور داده است که بعد از آمدن پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و قرآن، تابع دین اسلام باشند و فقط دین اسلام را انتخاب و به دستوراتش عمل کنند و «این حقیقت در کتابهای آسمانی به آنها ابلاغ شده است»).

(۶۲)

قاطعیت قهرآمیز خداوند در اجرای قانون الهی:

(قوم بنی اسرائیل همیشه در مقابل دستورات خداوند و دعوت‌های پیامبرشان سرپیچی و مخالفت می‌کردند حتی زمانی که حضرت موسی علیه السلام از کوه طور با کتاب تورات به سوی قومش بازگشت و به قوم خود اعلام کرد که به محتوای کتاب تورات عمل کنند، قوم بنی اسرائیل به بهانه این‌که دستورات و برنامه‌های کتاب تورات مشکل و دارای تکالیف سنگینی است، بنای مخالفت و نافرمانی گذاشتند و خداوند نیز برای شکستن روح لجاجت و اندیشه باطل آنان، و برای اجرای قانون الهی، به فرشتگان دستور داد تا قطعه‌ای از) کوه طور را بالای سر آنها قرار دهند تا تسلیم فرمان خدا شوند و پیمان الهی را پذیرفته و با جدیت به محتوای کتاب تورات عمل کنند تا اینکه اهل تقوا باشند (و از مخالفت با دستورات الهی بترسند).

(۶۳)

(سپس قوم سرکش و لجوج بنی اسرائیل دوباره عهد و پیمان خود را شکستند و) از پیمانی که پذیرفته بودند رویگردان شدند (و دوباره به دعوت‌های پیامبرشان نافرمانی نمودند) اما خداوند از کرم و رحمت بیکران خود بر آنها لطف نمود (و مهلتی داد تا توبه کنند که) اگر خداوند چنین لطف و رحمتی نمی‌کرد حتماً از زیانکاران می‌شدند.

(۶۴)

مجازات تاریخی عبرت‌انگیز قوم بنی اسرائیل بخاطر تجاوز از قانون الهی:

حتماً شما (بنی اسرائیل) کسانی را که از میان شما در روز شنبه (از قانون ممنوعیت ماهیگیری) تجاوز و نافرمانی کردند شناختید (و دیدید که ما آنها را مسخ کردیم) و گفتیم: «به صورت بوزینه‌های مطرود و خوار باشید».

(۶۵)

(پس آنها را با اراده الهی به شکل میمون‌هایی خوار و ذلیل و رانده شده از رحمت الهی) قرار دادیم تا آن مجازات، درس عبرتی باشد برای مردم آن زمان و نسل‌های آینده و پند و اندرزی برای پرهیزکاران.

(۶۶)

ماجرای سر بردن گاو توسط قوم بنی اسرائیل به دستور خداوند:

(ماجرای «ذبح گاو» این بود که در میان قوم بنی اسرائیل یک نفر به طرز مرموزی کشته می‌شود و قاتل آن معلوم نمی‌شود و نزاع و درگیری در بین قبیله‌های بنی اسرائیل شروع می‌شود، اما به نتیجه‌ای نمی‌رسند بالاخره حل این مشکل را از حضرت موسی علیه السلام می‌خواهند، آن حضرت با استمداد از خداوند، گفت: خداوند به شما دستور می‌دهد که (برای کشف قاتل) گاوی را ذبح کنید (و قطعه‌ای از گوشت گاو را به مقتول «شخص کشته‌شده» بزنید تا زنده شود و قاتل خود را معرفی نماید، قوم بنی اسرائیل که معمولاً معجزه‌های حضرت موسی علیه السلام را انکار می‌کردند، گفتند: آیا ما را مسخره می‌کنی؟! موسی گفت: پناه می‌برم به خدا از این‌که از جاهلان باشم (زیرا مسخره کردن دیگران، کار افراد جاهل است).

(۶۷)

(بنی اسرائیل که نمی‌خواستند چنین دستوری را اجرا کنند شروع به بهانه‌جویی کرده و) گفتند: ای موسی از پروردگارت بخواه تا برای ما روشن کند که مشخصات آن گاو چیست؟ موسی در جواب گفت: (خداوند می‌فرماید: آن گاوی است که نه پیر و از کار افتاده است و نه جوان، بلکه میان این دو حالت (یعنی میانسال) است، پس (حال که مشخصات گاو روشن شد) دستور خداوند را (درباره ذبح گاو) اجرا کنید.

(۶۸)

(آن قوم لجوج دوباره بهانه‌جویی کرده و گفتند: از پروردگارت بخواه تا برای ما روشن کند که رنگ آن گاو چگونه است؟ موسی علیه السلام جواب داد: خداوند می‌گوید: که آن گاوی است زرد پر رنگ (زرد خالص)، که بینندگان را شاد و مسرور می‌سازد.

(۶۹)

لغات جدید: ۵۷ لغت

الْبَقْرَ: گاو. **تَشَابَهَ:** مشتبه شد، شبیه به همدیگر شد. **عَلَيْنَا:** بر ما. **لَمْهَتَدُونَ:** حتماً هدایت یافتگان. **ذُلُولُ:** رام و تسلیم، آرام و مهار شده. **تَثِيرُ:** شخم می‌زند و شیار می‌کند، زیر و رو می‌کند. **لا تَسْقَى:** آبیاری نمی‌کند. **الْحَرْثُ:** زراعت، کشتزار، مزرعه. **مُسَلَّمَةٌ:** بدون عیب و نقص، سالم، تسلیم شده، تحویل داده شده. **شَيْئَةٌ:** علامت، لکه، رنگ قسمتی از بدن که با رنگ سایر قسمت‌ها فرق دارد؛ مانند سفیدی در پیشانی گاو. **الْأَن:** اکنون. **جَنَّت:** آمدی (جنت بد: آوردی). **بِالْحَقِّ:** حق را. **فَدَبَحُوهَا:** پس سر بردند آن را. **ما كَادُوا:** نزدیک نبودند. **يَفْعَلُونَ:** انجام می‌دهند (ما كَادُوا يَفْعَلُونَ: نزدیک بود انجام ندهند). **قَتَلْتُمْ:** کشتید. **فَادَارَأْتُمْ:** پس با یکدیگر اختلاف و کشمکش کردید. **مُخْرَجُ:** آشکار کننده، خارج کننده. **أَضْرِبُوهُ:** بزنیید به او. **بِبَعْضِهَا:** بعضی از آن را. **كَذَلِكَ:** اینگونه. **يُحْيِي:** زنده می‌کند. **الْمَوْتَى:** مردگان. **يُرِيكُمْ:** نشان می‌دهد به شما. **آيَاتِهِ:** نشانه‌هایش. **تَعْقِلُونَ:** می‌اندیشید. **قَسَتْ:** سخت شد. **قُلُوبِكُمْ:** قلب‌های شما. **فِي (فَ + هِيَ):** پس آن. **كَالْحِجَارَةِ (كَ + الْحِجَارَةِ):** مانند سنگ‌ها. **أَشَدُّ:** شدیدتر. **قَسْوَةٌ:** سخت. **لَمَّا (لَمَّا + مَا):** همانا آن چه. **يَنْفَجِرُ:** جاری می‌شود، می‌جوشد. **يَسْتَقِقُّ:** شکاف می‌خورد، شکافته می‌شود. **فَيَخْرُجُ:** پس خارج می‌شود. **يَهْبِطُ:** فرومی‌ریزد، فرود می‌آید. **خَشِيَّةٌ:** ترس. **بِغَافِلٍ (بِ + غَافِلٍ):** غافل. **عَمَّا (عَمَّا + مَا):** از آنچه. **تَعْمَلُونَ:** انجام می‌دهید. **أَفْتَطَمُونَ:** پس آیا طمع دارید. **أَنْ يُؤْمِنُوا:** که ایمان بیاورند. **فَرِيقٌ:** گروه. **مَنْهُمْ:** از آنها. **يَسْمَعُونَ:** می‌شنوند. **كَلَامٌ:** سخن. **يُحَرِّفُونَهُ:** تحریف می‌کنند آن را. **عَقَلُوهُ:** فهمیدند آن را. **يَعْلَمُونَ:** می‌دانند. **خَلَا:** خلوت کرد، گذشت. **بَعْضُهُمْ:** بعضی از آنها. **بَعْضٌ:** بعضی. **أَتَحَدِّثُونَهُمْ:** آیا بازگو می‌کنید به آنها، آیا با آنها سخن می‌گویید. **فَتَحَّ:** گشود. **لِيُحَاجُّوكُمْ:** تا اینکه استدلال کنند و به بحث ادامه بدهند با شما، تا حجت و دلیل آورند بر شما

لغات تکراری

قَالُوا ۳ ادْعُ ۱۰ لَنَا ۶ رَبِّكَ ۶ يَبِينُ ۱۰ مَا ۲ هِيَ ۱۰
 إِنَّ ۳ إِنَّا ۳ إِنَّ ۴ شَاءَ ۴ قَالَ ۶ إِنَّهُ ۶ يَقُولُ ۳
 إِنَّهَا ۷ بَقْرَةٌ ۱۰ لَأ ۱۱ الْأَرْضُ ۳ فِيهَا ۵ إِذْ ۶ نَفْسًا ۷
 كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۶ فَقُلْنَا ۹ لَعَلَّكُمْ ۴ ثُمَّ ۵ بَعْدَ ۵ ذَلِكَ ۲
 أَوْ ۴ مِنْ ۲ الْحِجَارَةِ ۴ مِنْهُ ۹ الْأَنْهَارُ ۵ مِنْهَا ۵ الْمَاءُ
 ۴ لَكُمْ ۴ قَدْ ۹ هُمْ ۲ إِذَا ۳ لِقَاؤُ ۳ الَّذِينَ ۱۱ آمَنُوا ۳
 آمَنًا ۳ إِلَى ۳ بِمَا ۲ عَلَيْكُمْ ۷ بِهِ ۴ عِنْدَ ۸ رَبِّكُمْ ۴
 أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۷

قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ يَبِينُ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقْرَ تَشَابَهَ
 عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمْهَتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ
 إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَأَذُلُّوا تَثِيرُ الْأَرْضِ
 وَلَا تَسْقَى الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شَيْءَ فِيهَا قَالُوا
 أَلَنْ جِئْت بِالْحَقِّ فذَبِّحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ
 ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ
 مُخْرَجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ
 بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَ يُرِيكُمْ
 آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ
 مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً
 وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ
 وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقِقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ
 مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
 عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ أَفَنْظَمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ
 وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ
 اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ
 وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا لِقَاؤُ الَّذِينَ آمَنُوا
 قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَى بَعْضٍ
 قَالُوا أَتَحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
 لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

بهانه‌جویی بنی‌اسرائیل برای ذبح گاو:

(قوم بنی‌اسرائیل به بهانه‌جویی خود ادامه داده و به حضرت موسی) گفتند: از خدایت بی‌رس برای ما توضیح دهد که آن گاو (دقیقاً) چگونه گاوی باید باشد برآستی که (هنوز مشخصات) گاو برای ما مبهم است (اگر خداوند توضیح بیشتر و کامل‌تری برای ما بیان کند) ان شاء الله می‌توانیم گاو مورد نظر خداوند را پیدا کرده و ذبح کنیم.

(۷۰)

آخرین مشخصات گاو:

(حضرت موسی علیه السلام در پاسخ به درخواست آنان) گفت: همانا خداوند می‌گوید: آن گاوی است که برای شخم‌زدن رام نشده و زراعت (و کشتزار) را آبکشی نکرده و هیچ عیب و نقصی ندارد و هیچ‌گونه خال و علامت و یا رنگ دیگری ندارد (بعد از ذکر همه مشخصات، قوم بنی‌اسرائیل هیچ راه فراری برای ذبح‌نکردن ندیدند و بناچار) گفتند: الآن حق مطلب را گفتی پس آن گاو را سر بریدند ولی نزدیک بود این کار را انجام ندهند.

(۷۱)

شناسایی قاتل از طریق معجزه در میان قوم بنی‌اسرائیل:

(شخصی، پسر عمویش را به قتل رساند و دیگران را به قاتل بودن متهم نمود، و لذا خداوند می‌فرماید: هنگامی که شخصی را کشتید و درباره قاتل) او به نزاع پرداختید (و یکدیگر را به قتل وی متهم نمودید و قاتل را پنهان کردید) ولی خداوند (از طریق معجزه) آنچه را پنهان و کتمان می‌کردید آشکار ساخت (و قاتل را معرفی نمود و نیز طریقه معرفی قاتل را در آیه بعدی چنین بیان می‌فرماید):

(۷۲)

پس گفتیم: قسمتی از اعضای آن (گاو ذبح شده) را به او (یعنی شخص کشته شده) بزنید (تا زنده شود و قاتل خود را معرفی کند و آنها نیز چنین کردند، مقتول زنده شد و گفت: ای موسی، مرا پسر عمویم کشته است) آری این‌گونه خداوند مردگان را (با قدرت خود) زنده می‌کند و (نمونه‌هایی از معاد و قدرت الهی را) به شما نشان می‌دهد تا (در قدرت خدا) بیندیشید (و بدانید که خداوند قادر به زنده کردن مردگان می‌باشد).

(۷۳)

لجاجت و سنگدلی قوم بنی‌اسرائیل:

(قوم بنی‌اسرائیل پس از دیدن آن همه معجزات الهی، به جای این‌که قلبهایشان آماده پذیرش معارف و آیات الهی شود،) لجاجت و سنگدلی آنها بیشتر شد، حتی سختی دل‌هایشان از سنگ هم بیشتر شد (یعنی سنگ از دل آنها اثرپذیرتر است زیرا) بعضی از سنگها هستند که چشمه‌ها و نهرهای آب از آن می‌جوشد یا بعضی از سنگها می‌شکافند و آب از آنها جاری می‌شود و حتی بعضی از سنگها (و سنگریزه‌ها) از ترس عظمت خداوند، (از بالای کوه‌ها) فرو می‌ریزند (به هر حال سنگها فایده‌هایی دارند و در اطاعت خداوند هستند، اما دل‌های آنها بر اثر لجاجت و سرکشی به قدری قساوت دارد که تسلیم معجزات الهی نمی‌شود و مسلماً بدانید که) خداوند از چنین اعمال (و لجاجتها و سرکشیها) غافل نیست (و همه آن نافرمانیها و سرکشیها را با مجازاتهای شدید پاسخ خواهد داد).

(۷۴)

هوشیاری در برابر خیانت‌های علمای بنی‌اسرائیل:

(مسلمانان صدر اسلام انتظار داشتند که یهودیان، حقانیت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله را تأیید کنند که در واقع چنین انتظار نادرست، در مقابل لجاجت‌های بنی‌اسرائیل، یک نوع خوش‌باوری و سادگی است. خداوند مسلمانان را آگاه می‌کند و می‌فرماید: ای مسلمانان) آیا انتظار دارید که یهودیها به دین شما ایمان بیاورند (و پیامبر شما را تصدیق کنند) در حالی که (شما می‌دانید) بعضی از (علمای خائن) آنها، سخنان خدا و آیات الهی را می‌شنیدند و می‌دانستند که سخن خدا حق است (و باید تسلیم شوند، اما به خاطر حفظ منافع دنیوی، معنا و مفاهیم آیات تورات را در خصوص نشانه‌های نبوت پیامبر اسلام و سایر احکام الهی) تحریف می‌کردند (و عمداً) این کار را انجام می‌دادند (بنابراین مسلمانان نباید امیدوار باشند که یهودیان به اسلام و قرآن ایمان آورند).

(۷۵)

اعتراف به حقیقت و حقانیت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله:

(بعضی از یهودیهای پاکدل) وقتی که با مسلمانان دیدار می‌کردند، (به این حقیقت که حقانیت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله در تورات آمده است اعتراف می‌کردند) و می‌گفتند: ما هم مثل شما (به رسالت پیامبر اسلام) ایمان داریم (زیرا به حقانیت او آگاهی داریم، اما) وقتی که (بزرگان و علمای یهود) از افشاگری و بازگویی حقایق تورات به مسلمانان مطلع می‌شدند، (با اعتراض و سرزنش) به آنها می‌گفتند: چرا (اسرار و اخبار تورات را به مسلمانان) بازگو می‌کنید تا (در روز قیامت علیه شما درباره نبوت پیامبر اسلام) استدلال کنند؟! آیا فکر نمی‌کنید (از این اخبار و اسراری که در مورد پیامبر اسلام در اختیار مسلمانان قرار می‌دهید علیه شما دلیل می‌آورند).

(۷۶)

لغات جدید: ۴۲ لغت

أُولَٰئِكَ يَعْلَمُونَ و آیا نمی دانند . **يَعْلَمُ** : می داند . **يُسِرُّونَ** : پنهان می کنند . **يُعْلِنُونَ** : علنی می کنند، آشکار می کنند . **أُمِّيُونَ** : بی سوادان، کسانی که درس نخوانده اند و خواندن و نوشتن بلد نیستند . **أَمَانِي** : آرزوها و پندارهای باطل و بیهوده، آرزوهای بلندپروازانه . **ان** : نیست ، نه ، هرگز ، قطعاً ، اگر . **فَوَيْلٌ** (**ف + وِیل**) : پس وای . **لِلَّذِينَ** : بر کسانی که، برای کسانی که، به کسانی که . **يَكْتُبُونَ** : می نویسند . **بِأَيْدِيهِمْ** : با دستهایشان . **يَقُولُونَ** : می گویند . **لِيَشْتَرُوا** : تا بفروشند آن را . **كَتَبْتَ** : نوشت . **أَيْدِيهِمْ** : دستهایشان . **وَيْلٌ** : وای، عذاب، چاهی در جهنم که بسیار عمیق است . **يَكْسِبُونَ** : به دست می آورند . **لَنْ تَمَسَّنَا** : هرگز به ما نمی رسد . **أَيَّامًا** : روزها . **مَعْدُودَةٌ** : شمرده شده ، کم . **قُلْ** : بگو . **أَتَّخَذْتُمْ** : آیا گرفته اید . **فَلَنْ يُخْلِفَ** : پس هرگز تخلف نخواهد کرد، پس هرگز خلف وعده نمی کند . **عَهْدُهُ** : پیمانش . **تَقُولُونَ** : می گویند . **بَلَى** : بله، آری . **كَسَبَ** : کسب کرد . **سَيِّئَةٌ** : گناه، بدی . **أَحَاطَتْ** : پوشاند . **خَطِيئَتُهُ** : گناهش . **فَأُولَٰئِكَ** : پس آنها . **مِيثَاقٌ** : پیمان محکم . **لَا تَعْبُدُونَ** : شما نمی پرستید . **بِالْوَالِدَيْنِ** : به پدر و مادر . **إِحْسَانًا** : نیکی . **ذِي** : صاحب . **الْقُرْبَى** : نزدیکتر (**ذی القربى**) : صاحب قرابت ، نزدیکان (. **الْبِتَامَى** : یتیمان . **الْمَسَاكِينِ** : تهیدستان، بینوایان . **لِلنَّاسِ** : با مردم، به مردم، برای مردم . **حُسْنًا** : نیکی . **مُعْرَضُونَ** :

روگردانها

لغات تکراری

۵ مَا ۲ مِنْهُمْ ۱۱ الْكِتَابَ ۲ إِلَّا ۳ هُمْ ۲ يَظُنُّونَ ۷
 ثُمَّ ۵ هَذَا ۵ مِنْ ۲ عِنْدَ ۸ بِهِ ۴ ثَمَّنَا ۷ قَلِيلًا ۷ لَهُمْ
 ۳ مِمَّا ۲ قَالُوا ۳ النَّارُ ۴ عَهْدًا ۵ أَمْ ۳ عَلَى ۲
 لَا تَعْلَمُونَ ۶ مَنْ ۳ اصحاب ۷ فِيهَا ۵ خَالِدُونَ ۵ الَّذِينَ
 ۱ آمَنُوا ۳ عَمِلُوا ۵ الصَّالِحَاتِ ۵ أُولَٰئِكَ ۲ الْجَنَّةِ ۶
 إِذْ ۶ أَخَذْنَا ۱۰ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۷ قَوْلُوا ۹ أَقِيمُوا ۷ الصَّلَاةَ
 ۲ اتُّوا ۷ الزَّكَاةَ ۷ تَوَلَّيْتُمْ ۱۰ مِنْكُمْ ۱۰ أَنْتُمْ ۴

أُولَٰئِكَ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَ مَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾ وَ مِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَ وَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ ۖ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَ أَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَ الْيَتَامَىٰ وَ الْمَسْكِينِ وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ ءَاتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَ أَنْتُمْ مُّعْرَضُونَ ﴿٨٣﴾

آگاهی خداوند از همهٔ اسرار:

آیا (علمای یهود) نمی‌دانند که خداوند از (اخباری که آنها) پنهان می‌دارند و آن (خیانتها و تحریفاتی) که آشکارا انجام می‌دهند، آگاه است؟ (پس چرا آیات مربوط به پیامبر اسلام ﷺ را از تورات تحریف کرده و حقایق را مخفی می‌نمودند؟).

(۷۷)

آگاه‌نبودن عوام یهود از تورات:

بعضی از مردم یهود (آنچنان) بی‌سواد بودند که از (حقایق و مفاهیم) تورات آگاه نبودند و آگاهی آنان از تورات بر مبنای یک سری خیالات، خرافات و آرزوهای باطل بود (مثلاً خیال می‌کردند فرزندان خدا هستند و در آتش جهنم نمی‌سوزند و با همین خیالات واهی مطالب دروغی را به‌جای حقایق تورات پذیرفته بودند) و گمان می‌کردند محتوای تورات همین است (ولی آنها گرفتار اوهام خود بودند و از طریق حدس و گمان چنین اعتقادی را ساخته بودند).

(۷۸)

مجازات شدید دانشمندان خائن:

(گروهی از علمای خائن یهود برای حفظ منافع و موقعیت اجتماعی خود، آیاتی از تورات را که نشانه‌های آمدن پیامبر اسلام ﷺ در آن ذکر شده بود، تغییر داده و تحریف می‌کردند، خداوند نیز با شدیدترین مجازات، آنان را تهدید می‌کند و می‌فرماید:) وای بر آنها که مطالب (تحریف شده) را با دست خود می‌نویسند سپس می‌گویند: این از جانب خداست تا آن را به بهای کمی بفروشند (و هدفشان این بود که منافع دنیوی به دست آورند و از طرفی می‌خواستند مردم عوام یهود را با این تحریفات بفریبند و افکار و اعتقاد مردم را از حقایق کتاب آسمانی دور سازند، در واقع عالمان خائن یهود با این تحریفات، دین‌سازی را بدعت‌گذاری کردند و به اعتقادات مردم خیانت کردند) پس وای بر آنها از آنچه با دست خود نوشتند و وای بر آنان از آنچه (بوسیله این تحریفات) به دست آورند.

(۷۹)

برتری طلبی قوم یهود:

(خیالبافی‌ها و انحرافات اعتقادی یهود، به حدی بود که ادعا می‌کردند: هرگز آتش جهنم جز چند روزی به ما نخواهد رسید (و این ادعای پوچ را چنان باور کرده بودند که گویی از خود خداوند قول گرفته‌اند، اما خداوند با توبیخ و سرزنش این اعتقاد باطل می‌فرماید:) بگو آیا از خدا پیمانی گرفته‌اید که (اگر قولی گرفته‌اید پس) خداوند به قولش حتماً عمل می‌کند، یا مطلبی را (که اصلاً واقعیت ندارد و شما) نمی‌دانید، به خداوند نسبت می‌دهید؟

(۸۰)

عاقبت گناه و گناهکاران:

آری (واقعیت این است که) هرکسی کار بد و گناهی انجام دهد (و بر اثر گناه، قلبش آلوده و تاریک گردد) و (آثار زیانبار) گناه تمام وجود او را فرا گیرد، (ایمانش را از دست می‌دهد و موفق به توبه و هدایت نخواهد شد و عاقبت) اهل آتش می‌شود و برای همیشه در جهنم خواهد ماند (پس بنابراین هیچ‌کس با برتری طلبی و آرزوهای باطل از آتش جهنم نجات نمی‌یابد و تنها راه نجات «ترک گناه و اطاعت از فرمانهای الهی» است).

(۸۱)

تنها راه ورود به بهشت:

(خداوند برای هیچ‌کس و هیچ ملتی وعدهٔ بهشت و نجات از آتش جهنم را نداده است مگر) کسانی که به (پیامبر و دستورات) خداوند ایمان آورده (و عملاً اوامر الهی را پذیرفته باشند) و (با تمام توان) کارهای شایسته (و تکالیف دینی خود را) انجام داده باشند (حتماً چنین اشخاصی) اهل بهشتند و برای همیشه در آن می‌مانند.

(۸۲)

پیمانهای الهی و پیمان‌شکنان:

(خداوند در این آیه درباره پیمان‌هایی که از بنی‌اسرائیل گرفته، چنین بیان می‌فرماید:) هنگامی که از بنی‌اسرائیل پیمان گرفتیم (و از آنها خواستیم که) هرگز جز خدای یگانه را نپرستید و به پدر و مادر و خویشان و یتیمان و درماندگان نیکی کنید و با مردم با زبان خوش سخن بگویید و نماز را بپا دارید (تا جامعه از منکرات و کارهای ناشایست حفظ شود و همچنین برای برقراری تعادل اقتصادی و کمک به محرومان و رفع مشکلات اقتصادی جامعه) زکات بپردازید اما همهٔ شما (در مقابل این فرمانهای الهی) «بجز تعداد کمی» روی گردانیده و سرپیچی کردید زیرا شما (انسان‌های لجوج و از حقیقت) روی گردانید.

(۸۳)

لغات جدید: ۵۰ لغت

لا تَسْفِكُونَ: نمی ریزید. دِمَاءُكُمْ: خون هایتان. لا تُخْرِجُونَ: اخراج نمی کنید. دِيَارِكُمْ: خانه هایتان. أَقْرَرْتُمْ: اقرار کردید. تَشْهَدُونَ: گواهی می دهید. تَقْتُلُونَ: می کشید. تُخْرِجُونَ: اخراج می کنید. دِيَارِهِمْ: سرزمین هایشان، خانه هایشان. تَظَاهَرُونَ: به یکدیگر کمک می کنید. بِالْإِثْمِ: با گناه. الْعُدْوَانَ: ستم و تجاوز. يَأْتُوكُمْ: می آیند به سوی شما. أَسَارَى: اسیران. تَفَادُوهُمْ: فدیة و عوض می دهید برای آنها. مُحْرَمٌ: حرام، محترم. إِخْرَاجُهُمْ: اخراج کردن آنها. أَفْتَوْمُنُونَ: پس آیا ایمان می آورید. بَعْضٌ: به بعضی. جَزَاءٌ: کیفر. يَفْعَلُ: انجام می دهد. خِزْيٌ: خواری و ذلت، ننگ و رسوایی. الْحَيَاةَ: زندگی. الدُّنْيَا: دنیا. الْقِيَامَةَ: روز قیامت. يُرَدُّونَ: بازگردانده می شوند. فَلَا يُخَفَّفُ: پس تخفیف داده نمی شود. عَنْهُمْ: از آنها. قَفَيْنَا: پی در پی فرستادیم، پشت سر هم فرستادیم. بِالرُّسُلِ: پیامبران را، به پیامبران. عِيسَى: حضرت عیسی علیه السلام. اَبْنِ: پسر. مَرْيَمَ: حضرت مریم. الْبَيِّنَاتِ: دلیل های روشن. اَيَّدْنَاهُ: تأیید کردیم او را، تقویت کردیم او را. بِرُوحٍ: به وسیله روح. الْقُدُسِ: پاکی، پاک (روح القدس: به وسیله حضرت جبرئیل علیه السلام). أَفْكَلْمَا: پس آیا هر زمان جَاءَكُمْ: آمد برای شما. رَسُولٌ: پیامبر. لا تَهْوَى: نمی خواهد، تمایل ندارد. اسْتَكْبَرْتُمْ: تکبر کردید، خود را برتر شمردید. فَفَرِيقًا: پس گروهی. كَذَّبْتُمْ: تکذیب کردید. قُلُوبُنَا: قلب هایمان غُلْفٌ: پوشیده شده، غلاف شده. بَلْ: بلکه. لَعْنَهُمْ: لعنت کرد آنها را. بِكُفْرِهِمْ: به سبب کفرشان. فَقَلِيلًا: پس اندکی

لغات تکراری

۶ اٰخٰذْنَا ۱۰ مِثَاقَكُمْ ۱۰ اَنْفُسَكُمْ ۷ مِنْ ۲ ثُمَّ ۵ اَنْتُمْ ۴ هٰؤُلَاءِ ۶ فَرِيقًا ۱۱ مِنْكُمْ ۱۰ عَلَيْهِمْ ۱ اِنْ ۴ هُوَ ۵ عَلَيْكُمْ ۷ الْكِتَابِ ۲ تَكْفُرُونَ ۵ فَمَا ۵ مَنْ ۳ ذٰلِكَ ۲ اِلَّا ۳ فِي ۳ يَوْمٍ ۱ اِلَى ۳ اَشَدَّ ۱۱ الْعَذَابِ ۳ مَا ۲ بِغَافِلٍ ۱۱ عَمَّا ۱۱ تَعْمَلُونَ ۱۱ اُولٰٓئِكَ ۲ الَّذِيْنَ ۱ اشْتَرَوْا ۳ بِالْآخِرَةِ ۲ هُمْ ۲ لايُنصَرُونَ ۷ لَقَدْ ۱۰ اٰتَيْنَا ۸ مُوسَى ۸ بَعْدَهُ ۸ بِمَا ۲ قَالُوا ۳ يُؤْمِنُونَ ۲

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَاسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ
وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ
أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾ ثُمَّ أَنْتُمْ
هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِّنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسْرَىٰ تَفْدُوهُمْ
وَهُوَ مُحْرَمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفْتَوْمُنُونَ
بِبَعْضِ الْكُتُبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ
إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
﴿٨٥﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ
يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتٰبَ
وَقَفَيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَاٰتَيْنَا
عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ
اَفْكَلْمَا جَاءَكُمْ رَسُوْلٌ بِمَا لَا تَهْوٰى
اَنْفُسَكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَ
فَرِيقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿٨٧﴾ وَ قَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ
بَلْ لَعْنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٨٨﴾

پیمانهای که خداوند از بنی اسرائیل گرفته است:

(خداوند خطاب به بنی اسرائیل می‌فرماید:) به یاد آورید هنگامی که از شما پیمان محکم گرفتیم که خون همدیگر را نریزید و یکدیگر را از خانه‌ها و سرزمینتان (به زور) بیرون نکنید و آواره نسازید و سپس (برای این که بعداً از قولها و تعهدات خود سرپیچی نکنید)، از شما اقرار (و امضا) گرفتیم و (شما نسل حاضر هم) شاهد هستید (که پیشینیان شما برای همیشه از طرف خود و نسل‌های بعد، چنین پیمان محکمی را اقرار و امضاء کرده‌اند بنابراین شما نسل‌های حاضر نیز باید به آن پایبند باشید).

(۸۴)

نقض تعهدات:

(ولی شما به پیمانهای خود عمل نکردید) و شما همانهایی هستید که (در عصر پیامبر اسلام ﷺ، علیرغم تعهدات قبلی) بعضی از (برادران و خواهران) خودتان را از خانه‌هایشان بیرون کردید و یا کشتید و شما (متجاوزان) در این گناه (و کشتار بزرگ و برهم‌زدن امنیت جامعه) همدیگر را کمک کردید (و با یکدیگر همدست بودید).

تبعیض در اجرای دستورات و احکام الهی:

(و کسانی که موجب آوارگی آنها شده‌اید) اگر به اسارت (دشمنان) درآیند، شما با دادن فدیة آنها را آزاد می‌کنید (یا هر کدام از آنها با شما درگیر شوند و به اسارت شما درآیند، فدیة می‌گیرید و آزاد می‌کنید) در حالی که (در دین شما اصلاً) اخراج آنها از سرزمینشان حرام است، پس چرا شما در آواره کردن و بیرون‌راندن آنها از خانه‌هایشان به قانون الهی عمل نمی‌کنید، اما هر کدام از آنها به اسارت شما درآیند با فدیة گرفتن آزاد می‌کنید و این عمل را به دین نسبت می‌دهید، چرا در عمل به احکام و دستورات دین تبعیض قائل می‌شوید.

عاقبت و نتیجه در ناک تبعیض در اجرای دستورات و اوامر الهی:

پس مجازات کسی از شما (بنی اسرائیل یا هر ملتی که در اجرای احکام و آیات الهی) اینچنین (با تبعیض و خودمحوری و سلیقه‌ای و مطابق با میل خود) عمل کند (نتیجه‌ای) جز رسوایی و خواری و ذلت (به دست خداوند) در این دنیا ندارد و در روز قیامت به شدیدترین عذاب گرفتار می‌شود.

(بدانید که) خداوند از آنچه می‌کنید غافل نیست (و در روز قیامت شما را در دادگاه عدل الهی محاکمه و مجازات خواهد نمود)

(۸۵)

برخورد قهرآمیز خداوند با کسانی که در اجرای دستورات الهی تبعیض قائل می‌شوند:

(معمولاً کسانی در اجرای دستورات و آیات الهی تبعیض و خودمحوری پیشه می‌کنند و با میل خود عمل می‌کنند که دنیاپرست هستند و همه افکار و عقایدشان دنیایی می‌باشد و چنین) کسانی زندگی این دنیا را به بهای آخرت خریدند (و بین دنیا و آخرت، دنیا را انتخاب کردند) پس (خداوند نیز با چنین افرادی برخورد قهرآمیزی در آخرت خواهد نمود) و هرگز در عذابشان تخفیف داده نمی‌شود (از جانب خداوند) هیچ‌گونه یاری و کمکی به آنها نمی‌رسد.

(۸۶)

مأموریت پیامبران الهی و کتاب آسمانی:

(خداوند برای هدایت بنی اسرائیل می‌فرماید:) مسلماً به موسی کتاب آسمانی دادیم (تا اینکه شما را هدایت کند و همچنین برای هدایت نسل‌های بعدی شما) پیامبران را پشت سر هم فرستادیم (از جمله) به عیسی علیه السلام کتاب آسمانی و معجزات بسیار دادیم و او را (در انجام مأموریت الهی) به وسیله حضرت جبرئیل، یاری و تأیید کردیم.

علت گردنکشی بنی اسرائیل:

پس چرا شما هر زمان که (دیدید هر کدام از) پیامبران، قانونی و دستوری را از جانب خداوند آورده که با میل شما مطابق نیست (و دلتان نمی‌خواهد اجرا شود، گفته‌های) آن پیامبران را تکذیب نموده و در برابر آنها تکبر کردید (و گفتید: این دستورات از جانب خدا نیست و حتی) بعضی از آن پیامبران را به قتل رساندید (علت این برخورد ناجوانمردانه و گردنکشی‌ها و پیامبرکشی‌ها این است که شما به جای این که تابع دستورات خدا باشید، تابع خواسته‌های نفسان هستید).

(۸۷)

جواب تمسخر آمیز بنی اسرائیل در خصوص پیامبرکشی:

(قوم یهود برای شانه خالی کردن از دعوت پیامبران، با تمسخر) می‌گفتند: دل‌های ما در غلاف و پوشش است (و حقیقت بر ما پوشیده است و چیزی از دستورات و گفته‌های شما پیامبران را نمی‌فهمیم در حالی که آنها این جواب را از روی مسخره می‌گفتند و خداوند نیز توفیق فهم و درک و معرفت را از آنان گرفت) و از رحمت خود دور و به خاطر کفر (و عناد و سرکشی) لعنتشان کرده است، پس (به سبب کفرشان ایمان آنان ضعیف است و به خاطر کم بودن ایمان، به آیات الهی) کمتر ایمان می‌آورند.

(۸۸)

لغات جدید: ۲۸ لغت

لَمَّا: هنگامی که، مگر. **جَاءَهُمْ**: آمد به سوی آنها. **مَعَهُمْ**: به همراه آنها. **كَانُوا يَسْتَفْتِحُونَ**: فتح و پیروزی می خواستند (خبر پیروزی می دادند). **عَرَفُوا**: شناختند. **فَلَعْنَةُ**: پس لعنت. **بِسْمَا**: بد است آنچه. **أَنْ يَكْفُرُوا**: که کفر می ورزند. **بَغِيًّا**: حسد، ستم و تجاوز. **أَنْ يُنَزَّلَ**: که نازل می کند. **فَضْلِهِ**: فضل خودش. **يَشَاءُ**: می خواهد. **عِبَادِهِ**: بندگانش. **فَبَاءُوا**: پس بازگشتند. **غَضَبٍ**: خشم. **مُهِينٍ**: خوار کننده. **نُومِنُ**: ایمان می آوریم. **يَكْفُرُونَ**: کفر می ورزند. **وَرَاءَهُ**: پس از آن، پشت سر آن. **فَلِمَ**: پس چرا، پس برای چه. **أَنْبِيَاءَ**: پیامبران. **مُؤْمِنِينَ**: ایمان آورندگان. **بِالْبَيِّنَاتِ**: به دلایل آشکار. **اسْمَعُوا**: بشنوید. **سَمِعْنَا**: شنیدیم. **عَصَيْنَا**: نافرمانی کردیم. **أَشْرَبُوا**: آمیخته شده بودند، نوشانده شد به آنها. **إِيمَانَكُمْ**: ایمانتان

لغات تکراری

کتاب ۲ من ۲ عند ۸ مُصَدِّقٌ ۷ لَمَّا ۷ قبل ۵ عَلَى ۲
الَّذِينَ ۱ كَفَرُوا ۳ فَلَمَّا ۴ مَا ۲ بِهِ ۴ الْكَافِرِينَ ۶
اشْتَرَوْا ۳ أَنْفُسَهُمْ ۳ بِمَا ۲ أَنْزَلَ ۴ مَنْ ۳ بَغَضَ ۹
لِلْكَافِرِينَ ۴ عَذَابٌ ۳ إِذَا ۳ قِيلَ ۳ لَهُمْ ۳ آمَنُوا ۳
قَالُوا ۳ أَنْزَلَ ۲ عَلَيْنَا ۱۱ هُوَ ۵ الْحَقُّ ۵ قُل ۱۲
تَقْتُلُونَ ۱۳ إِنْ ۴ كُنْتُمْ ۴ لَقَدْ ۱۰ جَاءَكُمْ ۱۳ مُوسَى ۸
ثُمَّ ۵ اتَّخَذْتُمْ ۸ الْعِجْلَ ۸ بَعْدَهُ ۸ أَنْتُمْ ۴ ظَالِمُونَ ۸ إِذْ
۶ أَخَذْنَا ۱۰ مِيثَاقَكُمْ ۱۰ رَفَعْنَا ۱۰ فَوْقَكُمْ ۱۰ الطُّورَ
۱۰ خَدُّوا ۱۰ آتَيْنَاكُمْ ۱۰ بِقُوَّةٍ ۱۰ فِي ۳ قُلُوبِهِمْ ۳
بِكُفْرِهِمْ ۱۳ يَا مَرْكُم ۱۰

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ
عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا
كَفَرُوا بِهِ فَلََعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾
بِسْمَا أَشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَغِيًّا أَنْ يُنَزَلَ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُوا
بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَ لِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿٩٠﴾ وَإِذْ أَيْقَلْ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ
بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ
قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ * وَ لَقَدْ جَاءَكُمْ
مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ
بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٩٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمْ الطُّورَ خَدُّوا
مَاءَ آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا
وَعَصَيْنَا وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ
بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِسْمَا يَا مَرْكُم
بِهِ إِيْمَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

انتظار یهودیان برای آمدن پیامبر اسلام ﷺ:

(یهودیان بر اساس آیات تورات می‌دانستند که پیامبر اسلام خواهد آمد و به یاری و رهبری او بر کفار غلبه خواهند نمود اما وقتی پیامبر اسلام ﷺ ظهور کرد با او مخالفت کردند و نبوت او را انکار نمودند زیرا منافع مادی خود را در خطر می‌دیدند چنانکه خداوند در این خصوص می‌فرماید:) و زمانی که کتاب (قرآن) از جانب خدا برای آنها (یهودیان) آمد و همین کتاب قرآن تصدیق‌کننده کتاب تورات نیز بود و یهودیان قبل از آمدن قرآن (در مقابل کفار و دشمنانشان) اظهار امیدواری می‌کردند که (در آینده نزدیک به رهبری پیامبر اسلام) بر شما غلبه کرده و پیروز خواهیم شد اما همین یهودیان بعد از آمدن پیامبر و قرآن (هر چند که از قبل می‌شناختند و بر اساس آیات تورات از این جریان باخبر بودند، ولی وقتی دیدند که پیامبر اسلام از نژاد یهود نیست از روی لجاجت و سرکشی با قرآن و پیامبر اسلام ﷺ) مخالفت کردند پس کافران (لجوج و حق‌ناپذیر) مورد خشم و غضب و لعنت الهی قرار گرفتند.

(۸۹)

علت ابتلا به قهر و غضب الهی:

(یهودیان به خاطر حفظ منافع دنیوی خود، حقانیت پیامبر اسلام و قرآن را انکار می‌کردند) پس چه بد است که با انکار قرآن (زندگی سالم دنیوی و اخروی) خودشان را از دست دادند و علت (مخالفت و انکار آیات قرآن این) است که آنها چیزی را می‌خواستند که حششان نبود یعنی آنها می‌خواستند پیامبر، از نژاد یهود باشد و چون این‌طور نشد آنها حسادت کردند و با حسدورزی، به نبوت پیامبر اسلام اعتراض نموده و معترضانه می‌گفتند که چرا خداوند مقام نبوت و وحی خود را به کسی می‌دهد (که از نژاد یهود نیست بنابراین قوم یهود) بر اثر حسدورزی، با قرآن و پیامبر اسلام (مخالفت نمودند) و به سبب کفرورزی به قهر و غضبهای پی در پی خداوند گرفتار شدند (و به علت انکار حقانیت قرآن و پیامبر اسلام ﷺ) به عذاب ذلت‌بار و خوارکننده مبتلا خواهند شد.

(۹۰)

عکس‌العمل قوم یهود در مقابل دعوت پیامبر اسلام ﷺ:

(پیامبر اسلام ﷺ یهودیان را برای پذیرش اسلام و قرآن دعوت می‌کرد ولی قوم یهود به این دعوت الهی پاسخ منفی دادند) و هرگاه گفته می‌شد به قرآن ایمان بیاورید می‌گفتند ما فقط به کتاب آسمانی خودمان «تورات و انجیل» ایمان می‌آوریم و به غیر از آن کفر می‌ورزیدند (و قرآن را انکار می‌کردند)

در حالی که قرآن کتابهای آنها را تأیید و تصدیق می‌کند (و ادعای آنها باطل و دروغ بود زیرا اولاً آنها می‌بایست بر اساس آیات تورات و انجیل به پیامبر اسلام ﷺ و قرآن ایمان بیاورند و ثانیاً اگر آنها راست می‌گویند که به آیات تورات و انجیل ایمان دارند پس چرا پیامبران بنی‌اسرائیل «یحیی و زکریا علیهما السلام» را کشتند در حالی که طبق آیات کتاب آسمانی خودشان، کشتن پیامبران الهی و مخالفت با دستورات آنها، ممنوع و حرام است).

(قرآن در توبیخ آنها و رد ادعای باطلشان می‌فرماید:) اگر شما واقعاً به آیات کتاب تورات ایمان دارید پس چرا پیش از ظهور اسلام، پیامبرانی را که از نژاد خودتان بودند می‌کشید؟

(۹۱)

گوساله‌پرستی یهودیان پس از دعوت حضرت موسی ﷺ:

حضرت موسی قوم یهود را با دلایل روشن و معجزات زیادی دعوت نمود (که هر کدام از آن معجزات برای هدایت آنها، کافی بود) ولی هنگامی که حضرت موسی ﷺ چند شبی برای گرفتن تورات به کوه طور رفته بود، (آنها در غیاب او) گوساله را به پرستش گرفتند و (با این عمل، در مقابل دعوت حضرت موسی ﷺ سرکشی و نافرمانی کردند و در واقع) به خودشان ستم کردند (و اعمال عبادی و اعتقاداتشان را باطل کردند).

(۹۲)

دعوت خداوند از یهودیان:

و هنگامی که (برای پذیرش تورات و عمل به دستورات آن از شما بنی‌اسرائیل) پیمان محکم گرفتیم (و چون شما با عناد و لجاجت قبول نمی‌کردید ما نیز) کوه طور را (با قدرت غیبی) بالای سر شما بلند کردیم و (گفتیم) آنچه را (از آیات تورات) به شما دادیم باید با جدیت تحویل بگیرید و (احکام و دستورات آن را) بشنوید (و به آن عمل کنید، آنها) گفتند: شنیدیم (و پذیرفتیم آیات تورات را ولی عملاً) نافرمانی کردند و (به آیات و احکام تورات عمل نکردند زیرا) قلبهای آنها بر اثر انکار آیات تورات و کفر به خدا (از خداپرستی خالی شده و با عشق) به گوساله‌پرستی سیراب شده است، (پس ای پیامبر به آنها) بگو (شما که ادعا می‌کنید) ایمان دارید (پس چرا ایمانتان شما را به گوساله‌پرستی و پیامبرکشی و تکذیب پیامبران و انکار آیات کتاب آسمانی فرمان می‌دهد) پس چه بد است نتیجه‌ایماتان که شما را به چیزهای بد فرمان می‌دهد.

(۹۳)

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَنْ يَتَمَنَّوهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَنَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَوتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرَحِّحِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِّلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَ مَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾ أَوْ كَلَّمَآ عَاهِدُوا وَعَهْدًا نَّبَذَهُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَ لَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَانَتْهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

لغات جدید: ۴۵ لغت

كَانَتْ: بود. **الدار:** خانه (الدارُ الْآخِرَةُ: سرای آخرت، الْآخِرَةُ: آخرت، آخری، اخیر، واپسین). **خَالِصَةً:** خالص، مخصوص. **فَتَمَنَّوْا:** پس آرزو کنید. **لَنْ يَتَمَنَّوَهُ:** هرگز آرزو نمی کنند آن را. **أَبَدًا:** همیشه. **قَدَّمْت:** پیش فرستاد. **بِالظَّالِمِينَ:** به ستمکاران. **لَتَجِدَنَّاهُمْ:** مسلماً خواهی یافت آنها را. **أَحْرَصَ:** حرص تر. **أَشْرَكُوا:** شرک ورزیدند. **يَوَدُّ:** دوست دارد. **أَحَدُهُمْ:** هر یک از آنها. **يُعَمَّرُ:** عمر داده شود. **أَلْفَ:** هزار. **سَنَةٍ:** سال. **بِمُرَحِّحِهِ:** (ب + مزحج + ه): دور کننده او. **أَنْ يُعَمَّرَ:** که عمر داده شود. **بَصِيرٌ:** بینا. **يَعْمَلُونَ:** انجام می دهند. **لِجِبْرِيلَ:** برای حضرت جبرئیل. **فَأَنزَلَهُ:** پس قطعاً او. **نَزَّلَهُ:** فرود آورد آن را. **قَلْبِكَ:** قلب تو. **بِإِذْنِ:** با اجازه، به فرمان. **بِيدیه:** دو دست او (بین یدیه: پیش او، نزد او). **بُشْرَى:** بشارت دهنده. **لِلْمُؤْمِنِينَ:** برای ایمان آورندگان. **مَلَائِكَتِهِ:** فرشتگانش. **رُسُلِهِ:** پیامبرانش. **جِبْرِيلَ:** حضرت جبرئیل. **مِيكَالَ:** حضرت میکائیل. **آيَات:** نشانه ها، آیه ها. **مَا يَكْفُرُ:** کفر نمی ورزد. **بِهَا:** به آن. **الْفَاسِقُونَ:** نافرمانی کنندگان، خارج شدگان از اطاعت خدا. **أَوْ كَلَّمَآ:** و آیا هر زمان. **عَاهِدُوا:** عهد بستند. **نَبَذَهُ:** پشت سر انداخت آن را. **أَكْثَرُهُمْ:** بیشتر آنها. **نَبَذَ:** دور افکند. **أُوتُوا:** داده شدند. **وَرَاءَ:** بعد، پشت، پشت سر، پس، پیش، پس از، پیش از. **ظُهُورِهِمْ:** غیر از (وراء ذلك: غیر از آن، پشت سر آن). **ظُهُورِهِمْ:** پشت سرشان. **كَانَتْهُمْ:** مثل اینکه آنها

لغات تکراری

قُلْ ۱۲ إِنْ ۴ لَكُمْ ۴ عِنْدَ ۸ مِنْ ۲ دُونَ ۴ النَّاسِ ۳ الْمَوْتَ ۴ كُنْتُمْ ۴ صَادِقِينَ ۴ بِمَا ۲ أَيْدِيَهُمْ ۱۲ عَلِيمٌ ۵ عَلَى ۲ حَيَاةِ ۱۳ الَّذِينَ ۱ لَوْ ۴ مَا ۲ هُوَ ۵ الْعَذَابِ ۳ مَنْ ۳ كَانَ ۶ عَدُوًّا ۶ مُصَدِّقًا ۷ لِمَا ۷ بَيْنَ ۱۰ هُدًى ۲ لِلَّهِ ۱ فَإِنَّ ۹ لِلْكَافِرِينَ ۴ لَقَدْ ۱۰ أَنْزَلْنَا ۸ إِلَيْكَ ۲ بَيِّنَاتٍ ۱۳ إِلَّا ۳ عَهْدًا ۵ فَرِيقٌ ۱۱ مِنْهُمْ ۱۱ بَلْ ۱۳ لَا يُؤْمِنُونَ ۳ لَمَّا ۱۴ جَاءَهُمْ ۱۴ رَسُولٌ ۱۳ مَعَهُمْ ۱۴ الْكِتَابَ ۲ لَا يَعْلَمُونَ ۳

استفاده انحصاری از بهشت:

(اعتقادات یهود بر اساس آرزوها و خیالبافی‌هایی بود که خودشان به دروغ بافته و ساخته بودند، آنها خود را فرزندان خدا می‌دانستند، از این رو تمام نعمت‌های آخرت را مخصوص خودشان می‌پنداشتند اما قرآن کریم این اعتقاد باطل و ادعای دروغ را با یک استدلال قوی رد کرده و می‌فرماید: ای پیامبر اسلام در پاسخ به ادعای دروغ آنها) بگو اگر شما یهودیان (جداً اعتقاد دارید که) سرای آخرت و نعمت‌های بهشتی مخصوص شماست، نه سایر مردم، پس اگر راست می‌گویید (از خداوند) تمنای مرگ کنید (و با مرگ، به سرای آخرت وارد شوید زیرا تنها راه رسیدن به بهشت فقط «مرگ» است). ﴿۹۴﴾

علت فرار از مرگ:

هرگز آنها آرزوی مرگ نمی‌کنند (و ابداً از مرگ استقبال نمی‌کنند که وارد سرای آخرت شوند) به خاطر این که می‌دانند چه بسیار گناهان و اعمال زشتی با دستهای خودشان به سرای آخرت فرستاده‌اند؛ آری خداوند نسبت به (اعمال قوم) ستمکار (یهود و همچنین از افکار باطل آنها) آگاهی کامل دارد (و آنها را به عذاب جهنم مجازات خواهد کرد). ﴿۹۵﴾

حریص‌ترین مردم به زندگی دنیا:

(قوم یهود، ادعای ایمان به آخرت، و رسیدن به بهشت را دارند در حالی که این ادعا، با آرزوهای طولانی و با زندگی دنیا سازگار نیست و اگر آنها را با سایر مردم مقایسه کنی) حتماً آنها را حریص‌ترین مردم نسبت به زندگی (طولانی دنیوی) خواهی یافت (و البته هدف آنها از این زندگی طولانی، اطاعت از خدا یا زندگی شرافتمندانه نیست بلکه آنها از ترس جهنم، مرگ را دوست ندارند و دلبستگی آنها به دنیا) حتی از مشرکان نیز بیشتر است، هرکدام از آنها دوست دارند کاش هزار سال عمر داده شوند (زیرا خیال می‌کنند عمر طولانی می‌تواند آنها را از وارد شدن به جهنم باز دارد) در حالی که چنین نیست و حتی آن زندگی هزارساله هم نمی‌تواند مانع عذاب الهی شود و خداوند (به تمام گناهانی که انجام می‌دهند) ناظر است و اعمالشان را می‌بیند. ﴿۹۶﴾

موضع گیری‌های نادرست یهود در مقابل وحی الهی:

(یهودیان به پیامبر اسلام ﷺ می‌گفتند: ما با جبرئیل دشمن هستیم زیرا او دستورات سختی در مورد جنگ و جهاد از جانب خداوند می‌آورد و چون جبرئیل به شما وحی می‌آورد بنابراین ما به تو ایمان نمی‌آوریم و اگر میکائیل به شما وحی آورد به تو ایمان می‌آوریم، زیرا او دستورات آسان می‌آورد و لذا خداوند به پیامبر اسلام ﷺ می‌فرماید: در پاسخ یهود) بگو هر کس دشمن (فرشتگان الهی و) جبرئیل باشد پس (او در واقع دشمن خداست زیرا) او قرآن (وحی) را به امر خداوند بر قلب تو فرود می‌آورد و از طرفی قرآن تصدیق کننده کتابهای آسمانی پیش از قرآن نیز هست و آیات کتاب قرآن، هدایت کننده ایمان آورندگان واقعی و بشارت‌دهنده اهل ایمان به سعادت‌مندی در دنیا و آخرت است. ﴿۹۷﴾

مصادیقی از کافران:

هر کس با خداوند و فرشتگان و پیامبران و جبرئیل و میکائیل دشمن باشد (کافر است) و خداوند هم دشمن کافران است. ﴿۹۸﴾

چه کسانی آیات روشن را انکار می‌کنند:

(خداوند می‌فرماید: ای پیامبر) ما حقیقتاً به سوی تو آیتی روشن و روشنگر فرو فرستادیم و هیچ کس جز افراد فاسق آن را انکار نمی‌کند. ﴿۹۹﴾

پیمان شکنی‌های یهود:

(در تاریخ یهود پیمان شکنی‌های زیاد و همچنین بی‌اعتنایی آنها به پیمانها و آیات الهی دیده می‌شود و لذا قرآن کریم ضمن توبیخ و سرزنش آنها می‌فرماید: آیا (غیر از این است که یهودیان) هر عهد و پیمانی که با خدا و پیامبران می‌بستند، بسیاری از آنها، آن عهد و پیمان را می‌شکستند و زیر پا می‌گذاشتند، اکثر آنها (نه تنها عهد شکنی می‌کردند حتی به قرآن و پیامبر اسلام نیز) ایمان نمی‌آوردند. ﴿۱۰۰﴾

بی‌اعتنایی و مخالفت یهود با قرآن:

زمانی که خداوند پیامبر اسلام را به سوی آنها فرستاد با اینکه تورات آنها را نیز تصدیق و تأیید می‌کرد، گروهی از علمای یهود، کتاب خدا را (با اینکه حقایق آن را می‌دانستند ولی) دور انداختند گویا اینکه نمی‌دانند کتاب خداست. ﴿۱۰۱﴾

لغات جدید: ۴۷ لغت

اتَّبَعُوا: پیروی کردند. **تَتَلَوُا:** می خوانند. **الشَّيَاطِينُ:** شیطان‌ها.
مُلْك: حکومت، فرمانروایی. **سُلَيْمَانَ:** حضرت سلیمان.
مَا كَفَرُوا: کافر نشد. **لَكِنْ:** ولی. **يُعَلِّمُونَ:** تعلیم می دهند.
السَّحَر: جادو. **الْمَلَائِكِينَ:** دو فرشته. **بِابِلَ:** در (سرزمین) بابل.
هَارُونَ: نام فرشته. **مَارُوت:** نام فرشته. **مَا يَعْلَمَانِ:** یاد نمی دهند. **أَحَدٍ:** یک (کسی). **يَقُولَا:** می گویند. **فِتْنَةً:** امتحان، آزمودن، فریب، آشوب، شرک، ضلالت، عذاب و شکنجه
فَلَا تَكْفُرُوا: پس کفر نوز، پس کافر نشو. **فَيَتَعَلَّمُونَ:** پس یاد می گیرند. **مِنْهُمَا:** از آن دو. **يُفَرِّقُونَ:** جدایی می افکنند. **الْمَرْءِ:** مرد، فرد، شخص، انسان
زَوْجِهِ: همسرش. **بِضَارَيْنِ:** ضرر رسانندگان.
يَتَعَلَّمُونَ: یاد می گیرند. **يَضُرُّهُمْ:** ضرر می رساند به آنها. **لَا يَنْفَعُهُمْ:** برای آنها سودی ندارد. **عَلِمُوا:** دانستند.
لَمَنْ: مسلماً کسی که. **اشْتَرَاهُ:** خرید آن را. **لَهُ:** برای او.
خَلِيقَ: بهره، نصیب. **لَيْسَ:** قطعاً بد است. **شَرَّوْا:** فروختند.
كَانُوا يَعْلَمُونَ: می دانستند. **اتَّقُوا:** تقوا پیشه کردند. **لِمَثُوبَةٍ (لـ)**
+ مَثُوبَةٍ): قطعاً ثواب، قطعاً پاداش. **لَا تَقُولُوا:** نگوئید. **رَاعِنَا:** مراعات کن ما را، تحمیق کن ما را. **انظُرْنَا:** نظر کن به ما، مهلت ده به ما. **مَا يَوَدُّ:** دوست ندارد. **أَهْلِهِ:** اهل، مردم (اهل کتاب: یهود و نصاری). **الْمُشْرِكِينَ:** مشرکان. **أَنْ يُنَزَّلَ:** که نازل شود. **يَخْتَصُّ:** اختصاص می دهد. **بِرَحْمَتِهِ:** رحمتش. **ذُو:** صاحب

لغات تکراری

مَا ۲ عَلَى ۲ كَفَرُوا ۳ النَّاسَ ۳ أَنْزَلَ ۲ مِنْ ۲ حَتَّى ۸
 إِنَّمَا ۳ نَحْنُ ۳ بِهِ ۴ بَيْنَ ۱۰ هُمْ ۲ إِلَّا ۳ بِإِذْنِ ۱۵
 لَقَدْ ۱۰ فِي ۳ الْآخِرَةِ ۱۵ انفسهم ۳ لَوْ ۴ أَنَّهُمْ ۷
 آمَنُوا ۳ عِنْدَ ۸ خَيْرًا ۸ يَا أَيُّهَا ۴ الَّذِينَ ۱ قُولُوا ۹
 اسْمَعُوا ۱۴ لِلْكَافِرِينَ ۴ عَذَابٌ ۳ أَلِيمٌ ۳ الْكِتَابِ ۲ لَا
 ۱ عَلَيْكُمْ ۷ رَبُّكُمْ ۴ مِنْ ۳ يَشَاءُ ۱۴ الْفَضْلِ ۱۰
 الْعَظِيمِ ۳

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمَانَ
 وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ
 كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا
 أُنزِلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ بِبَابِلَ هَارُونَ وَمَارُوتَ
 وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ
 فَلَا تَكْفُرُوا فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ
 بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ
 بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ
 مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا
 لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
 خَلْقٍ وَلَيْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا
 وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّو كَانُوا
 يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا
 وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ مَا يَوَدُّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
 وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ
 خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ
 مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

سوء استفاده‌های زاینبار از سحر:

در زمان حضرت سلیمان علیه السلام گروهی به جادوگری مشغول بودند، حضرت سلیمان علیه السلام دستور داد تمام کتابهای سحر و نوشته‌های جادوگران جمع آوری و در جای مخصوص نگهداری شود اما پس از وفات آن حضرت، دوباره به سحر و جادوگری پرداختند و این گروه از جادوگران و ساحران برای این که کار خودشان را توجیه کنند و در بین مردم رواج دهند، می‌گفتند: سلیمان علیه السلام هم پیامبر نبود بلکه او هم با سحر و جادوگری بر حکومت و کشور مسلط شده بود و یهودیان عصر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله به جای این که از کتاب قرآن و پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله پیروی و اطاعت کنند از کتاب جادوگران شیطان‌صفت که در زمان سلیمان برای مردم از سحر و جادو می‌خواندند و یاد می‌دادند، پیروی کردند (و حتی به حضرت سلیمان علیه السلام تهمت کفر و ساحری زدند در حالی که) سلیمان، (ساحر و) کافر نبود (بلکه یهودیان کافر و) شیطان‌صفتها بودند که (با آموزش سحر و جادو) کفر ورزیدند و به مردم سحر و جادوگری یاد می‌دادند حتی از آن دو فرشته هاروت و ماروت که خداوند به سرزمین بابل فرستاد تا برای مردم روش ختنی کردن سحر و جادو را یاد بدهند، (ولی یهودیان جادوگر حتی روشها و فن‌هایی که آن دو فرشته برای ابطال سحر یاد می‌دادند دنبال کردند و سرانجام سحر و جادو را هر چه بیشتر یاد گرفتند) در حالی که آن دو فرشته قبل از آموزش به مردم می‌گفتند: «چیزی که یاد می‌گیرید فقط برای ختنی کردن سحر جادوگران است، مواظب باشید که با سوء استفاده از سحر، کافر نشوید و این یک امتحان الهی است».

اما آنها چیزهایی از سحر یاد می‌گرفتند که برای جدایی بین زن و شوهر استفاده می‌کردند، البته سحر و جادو بدون اجازة و ارادة خداوند هیچ اثر و ضرری ندارد. بالاخره یهودیان از سحر چیزهایی آموختند که به زبان آنها بود و هیچ سودی نداشت.

عاقبت سحرآموزان و جادوگران:

البته (یهودیان سحرآموز و جادوگر بخوبی) می‌دانستند هر کس به دنبال چنین عملی باشد، حتماً در آخرت نصیب و پاداشی نخواهد داشت و بسیار بد کاری کردند که (آخرت) خودشان را در مقابل عمل سحر و جادوگری فروختند (و مجازات آخرت را خریدند).

﴿۱۰۲﴾

پادشاهی بهشتی برای اهل ایمان و عمل:

(خداوند در این آیه به یهودیانی که به دنبال جادوگری بودند و به پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و قرآن ایمان نیاوردند و به دستوراتش عمل نکردند هشدار می‌دهد که) اگر یهودیان (به پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و قرآن) ایمان می‌آوردند و تقوا پیشه می‌کردند (و از گناهانی همچون سحر و جادوگری دوری می‌کردند) حتماً پاداشی از جانب پروردگار (دریافت می‌کردند) که برایشان بهتر بود، اگر می‌دانستند.

﴿۱۰۳﴾

ایجاد زمینه سوء استفاده برای دشمنان:

ای مؤمنان (به پیامبرتان) نگوئید «راعنا» (که این کلمه دوپهلوی بوده و برای دشمنان زمینه سوء استفاده ایجاد می‌کند بلکه) بگوئید «انظرننا» (یعنی به ما نظر کن که این کلمه شفاف است و موجب شبهه و شایعه‌سازی نیست) پس (همین دستور خداوند را) بشنوید و عمل کنید و (مطمئن باشید که) برای کافران (که به بهانه‌های مختلف به پیامبر اسلام اهانت و با مکتب اسلام عناد و لجاجت دارند) عذاب بسیار دردناکی خواهد بود.

﴿۱۰۴﴾

کینه‌توزی‌های عمیق دشمنان دین علیه مسلمانان:

کسانی که از اهل کتاب کافر شدند (یعنی یهود و نصاری) و همچنین مشرکان (به سبب حسادت‌هایی که دارند، هرگز) دوست ندارند کمترین خیر و برکتی از جانب خداوند بر مسلمانان نازل شود (و همیشه با شیطنتها و نقشه‌های مغرضانه می‌خواهند به اسلام و مسلمانان ضربه برسانند هرچند که در ظاهر حرکت‌های مسالمت‌آمیز نشان می‌دهند و خواستار ایجاد روابط دوستانه می‌شوند اما نباید فریب این حيلة شیطنی و دروغ‌سازی آنها را خورد).

و خداوند با حکمت و قدرتش شما را از رحمت‌های ویژه‌اش بهره‌مند می‌سازد زیرا خداوند دارای فضل و رحمت بزرگی است.

﴿۱۰۵﴾

لغات جدید: ۴۱ لغت

نَسَخَ: نسخ می کنیم، تبدیل می کنیم («نسخ»، تغییر دادن حکمی و جانشین ساختن حکم دیگری به جای آن است).
آیة: آیه، نشانه، حکم. **نُنسَهَا:** به فراموشی می سپاریم آن را، به تأخیر می اندازیم آن را. **نأت بـ:** می آوریم، **بخیر:** بهتر، خوبی، نیکی. **مِثْلَهَا:** مانند آن. **أَلَمْ تَعْلَمُ:** آیا ندانستی. **وَلِيٌّ:** سرپرست، دوست صمیمی. **نَصِيرٌ:** یاری دهنده. **تُرِيدُونَ:** می خواهید. **أَنْ تَسْأَلُوا:** که سؤال کنید. **رَسُولَكُمْ:** پیامبرتان.
سُئِلَ: سؤال شد. **يَتَّبِدَلُ:** عوض می کند. **الْكُفْرُ:** کفر، انکار. **بِالْإِيمَانِ:** با ایمان. **فَقَدَّافَ (+ قد):** پس قطعاً. **ضَلَّ:** گمراه شد، منحرف شد، راه را گم کرد، گم شده، از دست رفت، ناپدید شد. **السَّبِيلُ:** راه (سواء السَّبِيلِ: راه راست، راه میانه و معتدل). **وَدَّ:** دوست داشت، آرزو کرد. **يَرُدُّونَكُمْ:** برمی گردانند شما را. **كُفَّارًا:** کافران، کشاورزان. **حَسَدًا:** بدخواهی، حسد بردن، از بین رفتن نعمت دیگران را خواستن.
تَبَيَّنَ: آشکار شد. **فَاعْفُوا:** پس عفو کنید. **اصْفَحُوا:** گذشت کنید، چشم پوشی کنید، نادیده بگیرید. **يَأْتِي بـ:** می آورد. **بِأَمْرِهِ:** به امرش، به کارش، به دستورش. **تَقَدَّمُوا:** پیش می فرستید، مقدم می دارید. **لأنفُسِكُمْ:** برای خودتان. **تَجِدُوهُ:** می یابید آن را. **لَنْ يَدْخُلَ:** هرگز داخل نخواهد شد. **هُودًا:** یهودی. **تلك:** آن. **أَمَانِيَّتُهُمُ:** آرزوهای آنها. **هَاتُوا:** بیاورید. **بُرْهَانَكُمْ:** دلیلتان. **أَسْلَمَ:** تسلیم کرد. **وَجْهَهُ:** خودش، ذات او، چهره او، باطن او، روح او (خشنودی او). **مُحْسِنٌ:** نیکوکار. **فَلَهُ:** پس برای او. **أَجْرُهُ:** پاداشش

تکراری لغات

ما ۲ أو ۴ منها ۵ أن ۵ على ۲ كل ۴ شيء ۴ قدیر ۴ له ۱۶ ملك ۱۶ السموات ۵ الأرض ۳ لكم ۴ دُونَ ۴ لا ۱۱ أم ۳ كما ۳ موسى ۸ قبل ۵ من ۳ سواء ۳ كثير ۵ أهل ۱۶ الكتاب ۲ لو ۴ بعد ۵ إيمانكم ۱۴ عند ۸ أنفسهم ۳ لهم ۳ الحق ۵ حتى ۸ إن ۳ أقيموا ۷ الصلاة ۲ أتوا ۷ الزكاة ۷ خير ۸ بما ۲ تعملون ۱۱ بصير ۱۵ قالوا ۳ الجنة ۶ إله ۳ كان ۶ نصارى ۱۰ قل ۱۲ إن ۴ كنتم ۴ صادقين ۴ بلى ۱۲ لله ۱ هو ۵ ربّه ۶ خوف ۷ عليهم ۱ هم ۲ لا يخزنون ۷

﴿ مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِمَّنَّهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سَأَلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَتَّبِدَلِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَذَكَرْنَا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمُ الْحَقَّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهَ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾ وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾ وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرِيًّا ۗ تِلْكَ أَمَانِيَّتُهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۗ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلَىٰ مَن أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۗ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

تغییر احکام و نسخ آیات در اختیار خداست:

(یهودیان اعتراض می کردند که چرا خداوند بعضی از آیات را تغییر می دهد، خداوند در پاسخ آنها می فرماید: اگر ما حکمی را نسخ یا متروک می کنیم (و آیه ای را تغییر می دهیم یا پیامبری را به جای پیامبر قبلی می فرستیم، همه این مسائل اولاً از اختیارات خاص خداوند است و بشر حق ندارد برای خداوند تکلیفی تعیین نماید و ثانیاً در این گونه موارد «یعنی تغییر و حذف آیه و حکم یا دین الهی» هیچ گونه جای سؤال و تعجب نیست، زیرا می فرماید: ما در این گونه موارد (یا بهتر از قبلی می آوریم یا (حداقل) مثل همان را جایگزین می کنیم مسلماً خداوند بر اجرای هر کاری توانایی و اختیار تام دارد.

(۱۰۶)

حاکمیت مطلق و مالکیت حقیقی جهان هستی از آن خداست:

(ای قوم یهود، اعتراض و دخالت شما در امور الهی بی مورد و بیجاست) مگر شما نمی دانید که حکومت و مالکیت حقیقی (جهان هستی و) آنچه در آسمانها و زمین است همه از آن خداست (و خداوند اختیار دارد که امور عالم را به هر صورتی که مصلحت بداند تدبیر نماید و تغییر و حذف آیات با خداست) و شما جز خداوند هیچ سرپرست و یآوری ندارید.

(۱۰۷)

درخواست های نادرست:

(بعضی از مسلمانان به خدمت پیامبر اسلام ﷺ می رفتند و از آن حضرت درخواست های بی جا می کردند، مثلاً می گفتند: نامه هایی از طرف خداوند برای ما بیاور که ما آن را بخوانیم یا می خواستند فرشتگان را نزدشان بیاورد تا از نزدیک ببینند، از اینرو آیه فوق در پاسخ به چنین درخواست های غلط و غیرمعمول می فرماید: آیا شما (مسلمانان نیز همانند یهودیان چیزهای بیهوده ای) از پیامبران درخواست می کنید همان طور که قبلاً (یهودیان) از موسی درخواست می کردند (بدانید که چنین کاری عوض کردن ایمان با کفر است) و کسی که کفر را به جای ایمان بپذیرد قطعاً از راه راست (اسلام) منحرف و گمراه شده است (و شما مسلمانان نباید ایمانتان را با درخواست های بی جا و غلط به کفر تبدیل کنید).

(۱۰۸)

تلاش یهودیان برای شیخون فرهنگی:

یهودیان به خاطر حسادت و لجبازی که داشتند (نه تنها خودشان به پیامبر اسلام ایمان نمی آوردند بلکه مسلمانانی که به پیامبر اسلام ایمان آورده بودند) سعی و تلاش می کردند که آنها را از ایمان به پیامبر منحرف کنند (تا پیامبر تنها بماند زیرا آنها تحمل نمی کردند که پیامبر غیر از نژاد یهود باشد هر چند که یهودیان در کتاب تورات آمدن پیامبر اسلام را خوانده بودند) و حقیقت برایشان روشن شده بود.

(از آنجایی که مسلمانان در آن وقت قدرت نظامی کافی نداشتند لذا خداوند مسلمانان را از برخورد با توطئه و شیخون دشمن منع نموده و می فرماید: فعلاً از برخورد و درگیری با آنها) چشم پوشی کرده و توییح نکنید (و منتظر فرمان خداوند باشید تا در موقعیت مناسب) فرمان جهاد از جانب خداوند خواهد رسید (و تکلیف شما با آنها روشن خواهد شد) البته خداوند بر هر کاری تواناست (اما با حکمت و مصلحت انجام می دهد).

(۱۰۹)

ایجاد آمادگی در مسلمانان جهت مقابله با توطئه های دشمنان دین:

(خداوند به مسلمانان می فرماید برای اینکه بتوانید با قدرت کافی در مقابل توطئه های دشمنان ایستادگی کنید از همه مهمتر این است که برای تزکیه باطن و تقویت روحیه معنوی، نماز را بپا دارید و (برای تقویت بنیه مالی و توان اقتصادی جامعه) زکات مالتان را بپردازید و بدانید هر کار نیک و عمل صالحی که پیش می فرستید حتماً نزد خداوند (در روز قیامت، پاداش آن را) خواهید یافت و قطعاً خداوند به همه کارهایی که انجام می دهید آگاهی کامل دارد.

(۱۱۰)

ادعای بی دلیل اهل کتاب در مورد بهشت:

(اهل کتاب) می گفتند به جز یهودی و مسیحی کسی داخل بهشت نخواهد شد ولی این ادعا از خیال های خام و پندار باطل آنهاست، در جوابشان بگویید: اگر راست می گوئید پس با دلیلی این ادعا را اثبات کنید (در حالی که دلبستگی شدید آنها به دنیا و حاضر نشدن برای مرگ، بطلان این ادعا را ثابت می کند).

(۱۱۱)

چه کسانی از پادشاهای بهشتی بهره مند می شوند:

(بهره مندی از پادشاهای بهشتی با حرف و ادعا، به دست نمی آید) بلکه کسی که (به دستورات خداوند ایمان داشته باشد و) در مقابل خداوند صددرصد تسلیم باشد (و به تکالیف الهی و دینی خود طبق دستور خداوند عمل کند) و کارهای نیک انجام دهد، چنین کسانی حتماً از پادشاهای بهشتی بهره مند شده و هیچ گونه ترسی (از مجازات قیامت) ندارند (و در آخرت از عملکردشان) غمگین و اندوهگین نخواهند شد.

(۱۱۲)

لغات جدید: ۵۰ لغت

قَالَتْ: گفت. **الْيَهُودُ**: قوم یهود. **لَيْسَتْ**: نیست. **يَتْلُونَ**: تلاوت می کنند. **مِثْلَ**: مانند. **قَوْلِهِمْ**: گفتار آنها. **فَاللَّهُ**: پس خداوند. **يَحْكُمُ**: داوری می کند. **بَيْنَهُمْ**: میان آنها. **فِيمَا**: در آنچه. **كَانُوا يَخْتَلِفُونَ**: اختلاف می کردند. **أَظْلَمُ**: ظالم تر. **مِمَّنْ**: از کسی که. **مَنَعَ**: جلوگیری کرد. **مَسَاجِدَ**: مسجدها. **أَنْ يُذَكَّرَ**: که ذکر شود. **اسْمُهُ**: اسم او. **سَعَى**: تلاش کرد. **خَرَابَهَا**: خراب کردن آن. **مَا كَانَ**: نبود. **أَنْ يَدْخُلُوهَا**: اینکه داخل شوند در آن. **خَانِفِينَ**: بیمناکها. **الْمَشْرِقُ**: مشرق. **الْمَغْرِبُ**: مغرب. **فَأَيْنَمَا** (ف + أينما): پس به هر طرف، پس هر کجا. **تَوَلَّوْا**: رو می کنید. **فَتَمَّ** (ف + تم): پس آنجا. **وَجْهَهُ**: ذات، صورت. **وَأَسِعَ**: دارای وسعت، فراگیرنده. **اتَّخَذَ**: گرفت، انتخاب کرد. **وَلَدًا**: فرزند. **سُبْحَانَهُ**: پاک و منزّه است او. **قَاتِنُونَ**: مطیعان، فرمانبرداران. **بَدِيعُ**: به وجود آورنده، آفریننده بدون نمونه قبلی. **قَضَى**: حکم کرد، فرمان داد، واجب کرد، تمام کرد، به پایان رساند، به طور کامل انجام داد، اراده کرد، داوری کرد، فیصله داد، اعلام کرد، خیرداد. **أَمْرًا**: کار. **فَأَيْنَمَا**: پس فقط. **كُنْ**: ایجاد شو. **فَيَكُونُ**: پس ایجاد می شود. **لَوْ لَا يَكْلُمُنَا**: چرا سخن نمی گوید با ما. **تَأْتِينَا**: می آید برای ما. **قَبْلِهِمْ**: قبل از آنها. **تَشَابَهَتْ**: مشابه است، به یکدیگر شباهت دارد. **بَيْنَنَا**: روشن ساختیم. **لِقَوْمٍ**: برای قوم **أَرْسَلْنَاكَ**: فرستادیم تو را. **بَشِيرًا**: مژده دهنده. **نَذِيرًا**: بیم دهنده. **لَا تَسْأَلُ**: مسئول نیستی، مورد سؤال واقع نمی شوی. **الْجَحِيمِ**: جهنم، آتش برافروخته.

لغات تکراری

النَّصَارَى ۱۰ عَلَى ۲ شَيْءٍ ۴ هُمْ ۲ الْكِتَابَ ۲ كَذَلِكَ ۱۱ قَالَ ۶ الَّذِينَ ۱ لَا يَعْلَمُونَ ۳ يَوْمَ ۱ الْقِيَامَةِ ۱۳ فِيهِ ۲ مَنْ ۳ فِيهَا ۵ فِي ۳ أُولَئِكَ ۲ لَهُمْ ۳ إِلَّا ۳ الدُّنْيَا ۱۳ خِزْيٌ ۱۳ الْآخِرَةَ ۱۵ عَذَابٌ ۳ عَظِيمٌ ۳ لِلَّهِ ۱ إِنْ ۳ عَلِيمٌ ۵ قَالُوا ۳ بَلْ ۱۳ لَهُ ۱۶ مَا ۲ السَّمَاوَاتِ ۵ الْأَرْضِ ۳ كُلُّ ۴ لَهُ ۱۶ إِذَا ۳ يَقُولُ ۳ أَوْ ۴ آيَةً ۱۷ قُلُوبُهُمْ ۳ قَدْ ۹ الْآيَاتِ ۱۵ يُوقِنُونَ ۲ إِنَّ ۳ بِالْحَقِّ ۱۱ وَلَا تَسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ۷

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ
وَقَالَتِ النَّصَارَى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ
يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ
مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى
فِي خَرَابِهَا أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا
إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ
وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَ لِلَّهِ
الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثَمَّ وَجْهَ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ
اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَانُونٌ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْ
لَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ
قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ
تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَلَا تَسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

برتری طلبی یهود و نصاری نسبت به یکدیگر و عاقبت آنها:

(علمای یهود و نصاری با یکدیگر به مجادله می پرداختند و هر کدام با سخنان بی دلیل، دین یکدیگر را نفی می کردند) یهودیان می گفتند دین مسیحیت باطل است و مسیحیان هیچ موقعیتی ندارند و مسیحیان هم می گفتند: دین یهود باطل است در حالی که (هر دو انکار حق نموده و سخن باطلی می گفتند زیرا) آنها کتابهای آسمانی خود را تلاوت می کردند (و می دیدند که دین یهود و نصاری در عصر موسی و عیسی علیه السلام حق بوده و انکار کردن دینهای آسمانی، فسق و کفر است، از طرفی کفار و مشرکان نیز علیه دینهای آسمانی اعتراض می کردند) بنابراین کسانی (همچون کفار و مشرکان) که (حقانیت دینهای آسمانی را) نمی دانند (از روی جهل و نادانی، دینهای آسمانی را انکار می کردند همچنانکه) سخنان یهود و نصاری هم همینطور بود پس خداوند درباره آنچه همواره اختلاف می کردند (و با سخنان و ادعاهای دروغ خود ایجاد اختلاف می نمودند ،) روز قیامت داوری و حکم خواهد نمود (و منکران دین به کیفر خود خواهند رسید). ﴿۱۱۳﴾

جلوگیری از مساجد، ظالمانه ترین کارهاست (توطئه فرهنگی):

(مساجد، محل آموزش احکام و معارف دین و مرکز فعالیتهای مذهبی و نیز مکانی برای یادکردن خداوند است ولی کافران و دشمنان دین همیشه سعی دارند کارهای مذهبی و دینی در مساجد کمرنگ و یا تعطیل شود، قرآن کریم نیز این عمل را، ظالمانه ترین عمل و چنین اشخاص را ستمکارترین افراد معرفی می نماید چرا که با جلوگیری از فعالیتهای مذهبی و دینی در مساجد در واقع معارف دینی و برنامه های انسان سازی و تربیت بشر، از بین می رود و در جامعه و محیط زندگی، آلودگی و فساد و ناامنی ایجاد می شود که این موارد، ظلم به جامعه بشری است بنابراین خداوند در توبیخ این افراد می فرماید: چه کسی ستمکارتر است از آنکه نگذارد نام خداوند در مساجد یاد شود و در ویرانی مساجد تلاش کند، مسلمانان باید (با حضور فعال در مساجد،) نگذارند آنها وارد مساجد شوند (و بر امور مسلمانان مسلط شوند) آنها باید با ترس و هراس در این گونه مراکز دینی و مساجد الهی وارد شوند.

عاقبت و نتیجه فعالیتهای ضد دینی کافران و دشمنان اسلام:

(نتیجه اعمال ظالمانه و مبارزات ضد مذهبی کافران این است که) برای آنها در دنیا رسوایی و خواری و در آخرت عذابی بزرگ خواهد بود.

همه جهان مال خداست:

(یهودیان اعتراض می کردند که چرا قبله مسلمانان از نقطه ای به نقطه دیگر تغییر یافت، قرآن کریم نیز در رد این اعتراض می فرماید: نه تنها) غرب و شرق عالم مال خداست (بلکه همه نقاط جهان در اختیار خداوند است پس او به هر قبله ای که بخواهد باید شما عبادت کنید) و به هر طرف رو کنید خداوند همانجاست زیرا خداوند محیط به همه جهان و داناست.

﴿۱۱۵﴾

انکار عقاید شرک آلود و خرافه پرستی یهود و نصاری و مشرکان:

(یهود و نصاری و مشرکان) می گفتند: خداوند فرزندی را برای خودش انتخاب کرده است (قرآن کریم این اعتقاد خرافی آنها را نفی کرده و می فرماید: خداوند منزّه از داشتن فرزند است (خداوند نیازی به فرزند ندارد در حالی که) همه آنچه در آسمانها و زمین است مال خداست (و در اختیار اوست) و همه (موجودات هستی) مطیع و تسلیم خدا هستند (پس خداوند نیازمند فرزند نیست).

﴿۱۱۶﴾

(و از طرفی) خداوند پدیدآورنده آسمانها و زمین است و هر لحظه اراده کند کاری انجام شود یا چیزی به وجود آید بلافاصله ایجاد می کند (پس بنابراین خداوند با این قدرت نامحدود چه نیازی به فرزند دارد).

﴿۱۱۷﴾

بهانه گیری کفار و مشرکان برای ایمان نیاوردن:

مشرکان و کفار نادان می گفتند: چرا خداوند با ما (مستقیماً) سخن نمی گوید (تا ما ایمان بیاوریم) و چرا برای ما معجزه مستقل نمی آید. (قرآن در پاسخ به بهانه جوییهای آنها می فرماید: پیشینیان آنها نیز چنین می گفتند، دلهاشان (و افکارشان در جهل و عناد) به یکدیگر شباهت دارد (در حالی که) ما دلایل روشنی برای کسانی که اهل یقین باشند، بیان کرده ایم ﴿۱۱۸﴾

﴿۱۱۸﴾

مأموریت اصلی پیامبر اسلام:

(ای پیامبر نگران ایمان نیاوردن مشرکان و کفار نباش، زیرا) تو مسؤول دوزخی شدن آنها نیستی، ما تو را (همراه با احکام و معارفی که) به حق (است) فرستادیم که فقط بشارتگر و بیم دهنده باشی (تا ابلاغ رسالت و اتمام حجت شود). ﴿۱۱۹﴾

﴿۱۱۹﴾

لغات جدید: ۴۸ لغت

لَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ هرگز راضی نخواهد شد . **عَنْكَ**: از تو . **تَتَّبِعَ**: پیروی کنی . **مِلَّتَهُمْ**: آئین آنها . **لَنْ (ل + اِنْ)**: قطعاً اگر .
اتَّبَعْتَ: پیروی کردی . **أَهْوَاءَهُمْ**: امیال نفسانی آنها، هوس‌های آنها . **جَاءَكَ**: آمد به سوی تو . **آتَيْنَاهُمُ**: دادیم به آنها .
يَتْلُونَهُ: تلاوت می‌کنند آن را . **تلاوته**: تلاوت کردن آن . منظور از «حق تلاوت» یعنی؛ خواندن آیات، فهمیدن معانی و مفاهیم و تدبّر در آیات و عمل به دستورات آن است .
يَكْفُرُ: کفر ورزد . **لا تَنْفَعُهَا**: نفع و سودی ندارد برای او .
ابْتَلَىٰ: امتحان کرد، آزمود . **إِبْرَاهِيمَ**: حضرت ابراهیم .
بِكَلِمَاتٍ: با کلمات . **فَأَتَمَّهُنَّ**: پس تمام کرد آنها را، پس به انجام رسانید آنها را . **جَاعَلُكَ**: قرار دهنده تو .
إِمَامًا: امام، پیشوا ، راهنما . **ذُرِّيَّتِي**: فرزندان من .
لا يَنَالُ: نمی‌رسد، به دست نمی‌آورد . **عَهْدِي**: پیمان من . **جَعَلْنَا**: قرار دادیم . **الْبَيْتَ**: خانه . **مَثَابَةً**: مرکز اجتماع، محل بازگشت . **أَمْنًا**: امنیت . **اتَّخَذُوا**: بگیرد .
مَقَامٍ: محل ایستادن . **مُصَلًّى**: مکان نماز، نمازخانه . **عَهْدَنَا**: عهد گرفتیم . **إِسْمَاعِيلَ**: حضرت اسماعیل . **أَن طَهَّرَا**: که پاکیزه کنید . **بَيْتِي**: خانه من . **لِلطَّائِفِينَ**: برای طواف کنندگان
الْعَاكِفِينَ: اعتکاف کنندگان، مجاوران (کسانی که در همسایگی خانه خدا هستند، کسانی که در مکه اقامت دارند).
الرُّكْعَ: رکوع کنندگان . **السُّجُودَ**: سجده کنندگان . **رَبِّ**: ای پروردگار من . **اجْعَلْ**: قرار بده . **بَلَدًا**: سرزمین . **أَمْنًا**: امن، ایمن . **ارزُقْ**: روزی بده . **أَهْلَهُ**: اهل او . **كَفَرًا**: کافر شد .
فَأَمْتَعَهُ: پس برخوردار می‌کنم او را . **أَضْطَرُّهُ**: می‌کشانم او را، مضطرّ و بیچاره می‌کنم او را . **بِئْسَ**: بد است . **الْمَصِيرُ**: محل بازگشت ، سرنوشت ، سرانجام و پایان کار ، از جایی به جایی منتقل شدن ، تحوّل یافتن .

لغات تکراری

الْيَهُودُ ۱۸ لا ۱ النَّصَارَى ۱۰ حَتَّى ۸ قُلْ ۱۲ إِنْ ۳
 هُدَى ۲ هُوَ ۵ بَعْدَ ۵ الَّذِي ۴ مِنْ ۲ الْعِلْمَ ۶ مَا ۲
 لَكَ ۶ وَلِيٍّ ۱۷ نَصِيرٍ ۱۷ الَّذِينَ ۱ الْكِتَابَ ۲ حَقَّ ۵
 أَوْلِيكَ ۲ يُؤْمِنُونَ ۲ بِهِ ۴ مِنْ ۳ فَأَوْلِكَ ۱۲ هُمْ ۲
 الْخَاسِرُونَ ۵ يَا ۶ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۷ اذْكُرُوا ۷ نِعْمَتِي ۷
 الَّتِي ۴ أَنْعَمْتُ ۷ عَلَيْكُمْ ۷ أَنِّي ۷ فَضَّلْتُكُمْ ۷ عَلَى ۲
 الْعَالَمِينَ ۱ اتَّقُوا ۷ يَوْمًا ۱ لَا تَجْزَىٰ ۷ نَفْسٌ ۷ عَنْ ۷
 شَيْئًا ۴ لَا يَقْبَلُ ۷ مِنْهَا ۵ عَدْلٌ ۷ شَفَاعَةٌ ۷ لَا يُنصَرُونَ
 ۷ إِذْ ۶ رَبُّهُ ۶ قَالَ ۶ إِنِّي ۶ لِلنَّاسِ ۱۲ الظَّالِمِينَ ۶
 إِلَى ۳ هَذَا ۵ الثَّمَرَاتِ ۴ آمَنَ ۳ مِنْهُمْ ۱۱ بِاللَّهِ ۳
 الْآخِرِ ۳ قَلِيلًا ۷ ثُمَّ ۵ إِلَى ۳ عَذَابِ ۳ النَّارِ ۴

مِلَّتَهُمْ قُلْ إِيَّاكَ هَدَى اللَّهُ هُوَ الْهَادِيَ وَلَيْنِ اتَّبَعْتَ
أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ
مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٥﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ
وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَاُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢٦﴾
يَبْنِي إِسْرَائِيلَ أَذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ
وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا
لَا تَجْزَىٰ نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يَقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ
وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٨﴾
﴿١٢٩﴾ وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي
جَاعَلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا
يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٣٠﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ
مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخَذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ
مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن
طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُودِ ﴿١٣١﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا
بَلَدًا آمِنًا وَارزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمْتِعْهُ قَلِيلًا
ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٣٢﴾

جلب رضایت دشمنان دین به قیمت سازش در برابر خواسته‌ها و افکار آنان ممنوع است:

(پیامبر اسلام، یهود و نصاری را به اسلام دعوت می‌کرد و می‌خواست با مذاکرات، رضایت آنها را جلب کند از این رو خداوند خطاب به پیامبر اسلام ﷺ می‌فرماید: هرگز یهود و نصاری (با آن روحیه لجاجت و عناد و افکار باطل) از تو راضی نخواهند شد مگر اینکه تو کاملاً تسلیم دین (تحریف‌شده) آنها شوی (و آیین و افکار باطل آنها را صددرصد بپذیری، زیرا یهود و نصاری به کمتر از این راضی نمی‌شوند پس به آنها) بگو: هدایت واقعی همان هدایت الهی است (که با قرآن و اسلام محقق می‌شود و هیچ‌گونه هدایتی در دین تحریف‌شده شما وجود ندارد).

محرومیت از یاری و کمک خداوند، در صورت سازش با خواسته‌های دشمنان دین:

(ای پیروان محمد ﷺ بدانید که) اگر پیرو خواسته‌های (نامشروع) دشمنان دین باشید (و بخواهید با آنها سازش کنید) در صورتی که شما از عناد و لجاجتها و توطئه‌های آنها آگاهی دارید، مطمئن باشید در این صورت دیگر از تحت ولایت و حمایت خداوند خارج می‌شوید و دیگر هیچ‌گونه کمک و نصرتی از سوی خداوند به شما نخواهد رسید. ﴿۱۲۰﴾

اگر یهودیان و مسیحیان، تورات و انجیل بدون تحریف را می‌خواندند به اسلام و قرآن ایمان می‌آوردند:

کسانی که به آنها کتاب (آسمانی) داده‌ایم (مانند یهود و نصاری) اگر (با دقت و تدبیر) آن کتابهای آسمانی (تورات و انجیل) را می‌خواندند و به محتوای آن عمل می‌کردند، حتماً به قرآن و پیامبر اسلام ایمان می‌آوردند (زیرا در تورات و انجیل، نشانه‌های آمدن پیامبر اسلام و حقانیت قرآن تأیید شده بود) و کسانی که (یهود و نصاری و کفار) آیات قرآن و پیامبر اسلام را انکار کنند مسلماً از زیانکاران (دنیا و آخرت) خواهند بود (زیرا هدایت را از دست داده‌اند). ﴿۱۲۱﴾

ناسپاسی در برابر نعمت‌ها:

ای بنی‌اسرائیل به یاد آورید نعمت‌های ما را که به شما داده‌ایم و شما را بر مردمان جهان برتری دادیم (اما شما با وجود این همه نعمت‌های مادی و معنوی، به جای اینکه ایمان بیاورید و اطاعت کنید، با لجبازی‌ها و نافرمانی‌ها و پیامبرکشی‌ها ناسپاسی کردید). ﴿۱۲۲﴾

مشخصات و خطرات روز قیامت:

(شما در مقابل نعمت‌های داده شده مسئول هستید و در روز قیامت بازخواست خواهید شد پس) بترسید از آن روزی که هیچ کس نمی‌تواند از دیگری عذابی را دفع کند و در برابر گناهان (به جای مجازات هیچ‌گونه جریمه و) عوضی پذیرفته نمی‌شود و حتی شفاعت شفاعت‌کنندگان هم به او فایده‌ای نبخشد (زیرا شدت گناهان مانع شفاعت می‌شود) و از جانب خداوند هیچ‌گونه کمکی نمی‌شوند. ﴿۱۲۳﴾

امتحانات بزرگ حضرت ابراهیم علیه السلام برای رسیدن به مقام امامت:

هنگامی (که خداوند خواست به حضرت ابراهیم علیه السلام مقام امامت عطا فرماید) او را به امتحانات سختی (همچون ذبح اسماعیل علیه السلام و انداخته شدن در آتش) مبتلا کرد و ابراهیم علیه السلام همه امتحانات الهی را به طور کامل و با موفقیت به اتمام رسانید، سپس خداوند فرمود: همانا من تو را امام و رهبر مردم قرار دادم، ابراهیم به خداوند عرض کرد: از خاندان من چطور؟ (آیا فرزندان من را نیز چنین مقامی عطا می‌فرماید؟) خداوند فرمود: مقام امامت به ستمکاران و ظالمان نمی‌رسد (و هرکدام از فرزندان تو شایسته مقام امامت باشند، به این مقام می‌رسند) ﴿۱۲۴﴾

کعبه، محل عبادت و مرکز اجتماعات مسلمانان جهان در امور سیاسی، عبادی و اقتصادی:

(خداوند فرمود: ما خانه (کعبه) را برای مردم، مرکز اجتماع و جای امنی قرار دادیم (پس حجاج، بعد از طواف خانه خدا) در مقام ابراهیم، نماز بخوانند.

(و به خاطر اهمیت و عظمت خانه خدا) به ابراهیم و اسماعیل دستور دادیم که خانه مرا برای (زائرانی که) طواف‌کنندگان و اعتکاف‌کنندگان و رکوع‌کنندگان و سجودکنندگان (هستند) پاکیزه نمایید ﴿۱۲۵﴾

سرزمین مکه، مکانی امن و پربرکت:

ابراهیم علیه السلام از خداوند خواست: پروردگارا، این سرزمین مکه را شهری امن قرارده و به مردم آن، که «به خدا و روز قیامت ایمان دارند» از نعمت‌های فراوان روزی عطا بفرما (خداوند دعای او را قبول کرد و فرمود: و کافران را نیز از نعمت‌های آن برخوردار می‌کنم (زیرا دنیا جای امتحان است) سپس کافران را پس از بهره‌مندی از نعمت‌های دنیا (در صورتی که با حال کفر و بدون توبه از دنیا بروند، در روز قیامت) به عذاب آتش جهنم گرفتار می‌کنم البته آن، سرنوشت و جایگاه بسیار بدی است (که خودشان انتخاب نموده‌اند). ﴿۱۲۶﴾

لغات جدید: ۵۴ لغت

يَرْفَعُ: بالا می برد. **الْقَوَاعِدُ:** پایه ها، زنان از کار افتاده و بازنشسته (زنانی که سَنَشان بالا رفته و از انجام وظایف زناشویی و بچه دار شدن بازنشسته شده اند). **رَبَّنَا:** پروردگارا، ای پروردگار ما. **تَقَبَّلْ:** قبول بفرما، بپذیر. **مَنَّا (من + نا):** از ما. **السَّمِيعُ:** شنوا. **اجْعَلْنَا:** قرار بده ما را. **مُسْلِمِينَ:** تسلیم شوندگان. **ذُرِّيَّتِنَا:** نسل ما. **أُمَّةٌ:** امت، مدت، زمان (**أُمَّةٌ معدودة:** مدت زمان شمرده شده). **مُسْلِمَةً:** تسلیم فرمان، فرمانبردار. **أَرْنَا:** نشان بده به ما. **مَنَاسِكَنَا:** عبادت های ما. **تُبُّ:** توجه کن، بیخشای. **ابْعَثْ:** مبعوث کن، بفرست. **فِيهِمْ:** در میان آنها. **يَتْلُوا:** تلاوت کند. **آيَاتِكَ:** آیات تو. **يُعَلِّمُهُمُ:** بیاموزد به آنها. **الْحِكْمَةَ:** معارف و احکام دین. **يُرَكِّبُهُمُ:** پاک و خالص می کند آنها را. **الْعَزِيزُ:** مقتدر، شکست ناپذیر، سخت و دشوار، باعزت، پیروز. **يَرْغَبُ:** روی برمی تابد، منصرف می شود، بی اعتنایی می کند. **مَلَّةٌ:** دین، آیین. **سَفَهٌ:** نابخردی کرد، هلاک کرد. **نَفْسَهُ:** خودش. **اصْطَفَيْنَاهُ:** برگزیدیم او را. **لَمَن:** حتماً از. **الصَّالِحِينَ:** شایستگان. **أَسْلَمُ:** تسلیم باش. **أَسْلَمْتُ:** تسلیم شدم. **لِرَبِّ:** برای پروردگار. **وَصَّى:** وصیت کرد، سفارش کرد. **بَنِيهِ:** پسرانش. **يَعْقُوبُ:** حضرت یعقوب. **بَنِيَّ:** پسران من. **اصْطَفَى:** برگزید. **فَلَاتَمُوتُنَّ:** پس نمیرید. **مُسْلِمُونَ:** تسلیم شوندگان، فرمانبرداران. **شُهَدَاءُ:** حاضرین، شاهدان. **حَضَرَ:** حاضر شد، فرا رسید. **لِبَنِيهِ:** (**لِ-** + **بَنِينَ** + **ه:**) به پسرانش. **تَعْبُدُونَ:** (شما) می پرستید. **بَعْدِي:** بعد از من. **إِلَهَيْكُمْ:** معبود تو. **إِلَهٌ:** معبود. **آبَاتِكُمْ:** پدرانانت. **إِسْحَاقَ:** حضرت اسحاق. **خَلَّتْ:** گذشت، سپری شد. **لَهَا:** برای آن. **أُمَّةٌ:** امت، ملت، گروه، دین، آیین. **كَسَبَتْ:** کسب کرد. **كَسَبْتُمْ:** کسب کردید. **لَا تُسْأَلُونَ:** بازخواست نمی شوید، مورد سؤال واقع نمی شوید. **كَانُوا يَعْمَلُونَ:** عمل می کردند

لغات تکراری

۱۹ من ۲ ابیت ۱۹ إسماعیل ۱۹ إناک
 ۶ أنت ۶ العليم ۵ لک ۶ عَلَيْنَا ۱۱ التَّوَابُ ۶
 الرحيم ۱ رَسُولًا ۱۳ مِنْهُمْ ۱۱ عَلَيْهِمُ ۱ الْكِتَابُ ۲
 الْحَكِيمُ ۶ عَنْ ۷ إِلَّا ۳ مَنْ ۳ لَقَدْ ۱۰ فِي ۳ الدُّنْيَا ۱۳
 إِنَّهُ ۶ الآخِرَةَ ۱۵ قَالَ ۶ لَهُ ۱۶ رَبُّهُ ۶ الْعَالَمِينَ ۱ بِهَا
 ۱۵ يَا ۶ إِنْ ۳ لَكُمْ ۴ الدِّينَ ۱ أَنْتُمْ ۴ أَمْ ۳ كُنْتُمْ ۴
 الْمَوْتُ ۴ مَا ۲ قَالُوا ۳ نَعْبُدُ ۱ وَاحِدًا ۹ نَحْنُ ۳ تِلْكَ
 ۱۷ قَدْ ۹ عَمَّا ۱۱

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ
 رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾
 رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةٌ
 مُسْلِمَةً لَكَ وَارِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا
 إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ
 فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَ
 يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ
 أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبْ عَن
 مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ
 فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾
 إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ
 وَيَعْقُوبُ يَبْنِي إِنْ أَلَّاهُ اصْطَفَى لَكُمْ الدِّينَ
 فَلَاتَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ
 شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ
 مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ
 إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَ
 إِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾
 تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾